

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
oraz środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego
w ramach Pomocy Technicznej ZPORR

nr 4 - grudzień 2006

Tak działa ZPORR na Dolnym Śląsku

ZPORR

Zintegrowany
Program
Operacyjny
Rozwoju
Regionalnego

Szanowni Czytelnicy!

Oddajemy w Państwa ręce czwartą część specjalnego wydawnictwa, poświęconego funduszom unijnym, które wspomagają rozwój Dolnego Śląska.

Koniec 2006 roku jest datą przełomową. Jest to bowiem zakończenie ważnego rozdziału w życiu regionu, jakim było dzielenie ponad 223,6 mln euro z funduszy strukturalnych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006. Jednocześnie, z początkiem roku 2007, wkraczamy w fazę nowego okresu programowania (2007-2013), w którym Dolny Śląsk ma do podziału znacznie większą kwotę, bo ponad 1,2 mld euro. Dodatkowo ogromnym wyzwaniem, ale i szansą dla Samorządu Województwa będzie wdrożenie Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego.

W dzisiejszym wydaniu „Tak działa ZPORR na Dolnym Śląsku” znajdzie Państwo podsumowanie trzyletniego okresu realizacji Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego w naszym województwie. Podczas lektury poznacie Państwo także najważniejsze działania Wydziału Funduszy Europejskich i Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, który bardzo intensywnie przygotowuje się do kolejnego podziału środków unijnych, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013. Przedstawiamy ponadto podstawowe założenia RPO oraz opisujemy możliwości dofinansowania projektów regionalnych.

O postępach prac związanych z wydaniem unijnych euro na Dolnym Śląsku, będziemy Państwa informować również w 2007 roku wyznając zasadę, iż odpowiednia promocja pomoże jeszcze lepiej zainwestować fundusze strukturalne w rozwój regionu. Powodzenie tego ogromnego przedsięwzięcia w dużej mierze zależy także od Państwa - beneficjentów ostatecznych tych środków.

W Nowym Roku życzę wszystkim Dolnoślązakom samych sukcesów w zdobywaniu dotacji, a nade wszystko zdrowia i pogody ducha.

Andrzej Łoś Marszałek Województwa Dolnośląskiego

Wydawnictwo opracowane przez:

Wydział Funduszy Europejskich i Polityki Regionalnej
Departament Rozwoju Regionalnego
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego
ul. Wybrzeże Słowackiego 12-14
50-411 Wrocław
tel. (071) 776 93 35
fax. (071) 776 90 03
www.umwd.pl

Punkt Informacyjno-Kontaktowy ZPORR
tel. (071) 776 91 20, 776 91 42
e-mail: zporr@dolnyslask.pl
www.zporr.dolnyslask.pl

www.fundusze.dolnyslask.pl

fot. Agencja Morion - Ryszard Wyszyński (poza fot. na str. 21 3)

W latach 2007 - 2013 województwo dolnośląskie otrzyma na inwestycje w infrastrukturę ponad 1,2 mld euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wydanie tych pieniędzy w taki sposób, aby wpływały na trwały rozwój regionu, generowały miejsca pracy i podniosły poziom życia ludzi, nie jest sprawą łatwą. Narzędziem osiągnięcia tych celów jest - powstający w Urzędzie Marszałkowskim Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 - 2013 (RPO) - następcą ZPORR.

Nowy Rok - Nowy Program - Nowe Oczekiwania

Przed Samorządem Województwa stoi zatem bardzo odpowiedzialne zadanie. Zwłaszcza, że po raz pierwszy będzie Instytucją Zarządzającą. W latach 2004 - 2006, kiedy do wykorzystania były środki ze Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR), Samorząd Województwa uczestniczył tylko w zarządzaniu - oceniał wnioski i dzielił pieniądze na projekty infrastrukturalne. Podpisywanie umów o dofinansowanie projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, monitorowanie programu i rozliczanie projektów należały do wojewody. A wszystko odbywało się pod okiem Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, które dla ZPORR było Instytucją Zarządzającą.

Teraz większość obowiązków spadnie na Urząd Marszałkowski. Tu odbędzie się nabór wniosków do RPO, ich ocena formalna i merytoryczna, i wreszcie to Zarząd Województwa podejmie decyzję o przyznaniu dotacji. Również tutaj wnioskodawca złoży sprawozdania z realizacji projektu i wnioski o wypłatę pieniędzy. Tak więc Samorząd Województwa ma wysoko postawioną poprzeczkę: z jednej strony musi opracować taki program, który zapewni długotrwały rozwój regionu, zgodny z nadrzędnym dokumentem - Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020, z drugiej strony musi sprostać zadaniom administracyjnym, aby sprawnie i efektywnie wdrażać program. Trzeba bowiem pamiętać, że nadchodzące lata to największa w historii szansa na cywilizacyjny awans naszego regionu.

W latach 2007 - 2013 będziemy dysponować kwotami, jakich w polskich samorządach jeszcze nie było. Aby się o tym przekonać wystarczy spojrzeć na liczby: w latach 2007 - 2013 na inwestycje w infrastrukturę będziemy mieć o ponad 100 mln euro rocznie więcej niż w latach 2004 - 2006 w ramach ZPORR. **A 100 mln euro rocznie więcej to spora różnica** - warto zauważyć, że przez całe trzy lata na Dolnym Śląsku mogliśmy przekazać na Rozwój Lokalny (Priorytet 3 ZPORR) nieco ponad 60 mln euro. Jak zatem jest zaprojektowany Regionalny Program Operacyjny?

Kto będzie mógł otrzymać unijne dotacje? Dolnośląski RPO zbudowany jest z 11 priorytetów. Każdy z nich poświęcony jest innej tematyce: małym i średnim przedsiębiorcom, rozwojowi technologii informatycznych, transportowi publicznemu i drogom, ochronie środowiska, bezpieczeństwu ekologicznemu, turystyce, zabytkom i kulturze, edukacji, opiece zdrowotnej, odnowie zdegradowanych obszarów miejskich. Taki podział priorytetów umożliwia oddziaływanie na trzy sfery: gospodarczą, przestrzenną i społeczną.

W celu uniknięcia dublowania projektów, dla każdego priorytetu znajdują się zapisy (tzw. linia demarkacyjna), które z podobnych przedsięwzięć mogą kwalifikować się do wsparcia z innego priorytetu, a które do ogólnopolskich programów operacyjnych. W ten sposób priorytety RPO wzajemnie się uzupełniają, tworząc precyzyjną konstrukcję umożliwiającą zrównoważony rozwój regionu.

Jakie konkretnie typy projektów będą wspierane z danej dziedziny, jakie projekty będą preferowane i kto może złożyć wniosek o przyznanie dotacji - odpowiedź na te pytania znajdziemy w opisach priorytetów. Wnioski o dotacje z RPO składać będą głównie jednostki samorządu terytorialnego (czyli gminy, powiaty), jednostki sektora finansów publicznych, organizacje pozarządowe i kościoły, szkoły (także wyższe) i zakłady opieki zdrowotnej. W RPO przewidziane są również pieniądze dla przedsiębiorców chcących przede wszystkim podnieść swoją konkurencyjność na rynku, a także dla instytucji wspierających biznes (np. inkubatory przedsiębiorczości, parki przemysłowe).

W UMWD trwają prace związane z przygotowaniem nowego Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013. Koordynacja prac to zadanie Wydziału Funduszy Europejskich i Polityki Regionalnej (WFEiPR) Działu Programowania i Ewaluacji.

Na zdjęciu poniżej:

- Ireneusz Ratuszniak
dyrektor WFEiPR
(trzeci od prawej)

- Sławomir Sobieszek
kierownik
Działu Programowania i Ewaluacji
(trzeci od lewej)

oraz pracownicy Działu (od lewej):
- Łukasz Urbanek
- Lucjan Preis
- Tomasz Tyc
- Maja Łukaszewska
- Tomasz Bogusz.

Aktualności ze ZPORR-owej działalności

Ponad 200 osób wzięło udział w szkoleniach zorganizowanych w październiku przez UMWD. Spotkania dotyczyły realizacji Działania 2.2 oraz 2.6 ZPORR (9 i 16 października oraz 7 grudnia), a także kwestii związanych z naborem wniosków w ramach Działania 3.1 i 3.2 ZPORR (2 października).

Na marzec 2007 roku Urząd Marszałkowski zaplanował organizację konferencji podsumowującej realizację ZPORR na Dolnym Śląsku, podczas której omówiony zostanie także RPO dla Województwa Dolnośląskiego. Konferencja odbędzie się we Wrocławiu. O szczegółach będziemy informować na stronie internetowej www.zporr.dolnyślask.pl

Finałisti Konkursu wiedzy o ZPORR dla gimnazjalistów w dniach 23-27 października zwiedzili Strasburg. Wyjazd był główną nagrodą w konkursie. Wycieczkę ufundował eurodeputowany Konrad Szymański. W ciągu całego pobytu finaliści odwiedzili Parlament Europejski, podziwiali Strasburg oraz odbyli pasjonującą podróż po Renie.

Grupa uczniów ze zwycięskiej drużyny z opiekunem oraz przedstawicielami UMWD i Biura Eurodeputowanego pod siedzibą Parlamentu Europejskiego w Strasburgu

Licealiści z Zabkowic Śląskich oraz ich opiekun Stanisław Kurzyp z Eurodeputowanym z Dolnego Śląska Konradem Szymańskim (drugi od lewej) pod salą obrad Parlamentu Europejskiego

Zwiedzanie Strasburga połączone było z podróżą statkiem po Renie

Zpracnad RPO

19 grudnia UMWD zorganizował szkolenie na temat Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013. Podczas spotkania przedstawione zostały wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych kolejnych projektów RPO, wnioski z oceny ex-ante oraz prognozy oddziaływania RPO na środowisko. Ponadto pracownicy WFEiPR zaprezentowali nowy układ priorytetów RPO uwzględniający ostatnio wprowadzone zmiany.

Projekt RPO zostanie przedłożony do akceptacji Radzie Ministrów. Kolejnym krokiem będzie przekazanie RPO do Komisji Europejskiej. Formalne zakończenie prac nad programem przewidywane jest w pierwszej połowie 2007 roku.

Przygotowania do nowego okresu programowania w UMWD

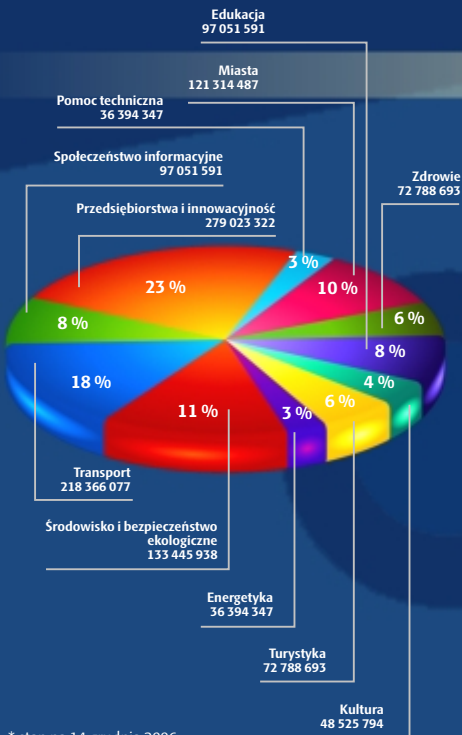
Prace przygotowawcze rozpoczęły się w 2005 roku. Marszałek powołał Grupę Roboczą składającą się z dyrektorów departamentów urzędu marszałkowskiego, dyrektorów i kierowników niektórych wydziałów i działów. Członkami Grupy są także dyrektorzy jednostek podległych Samorządowi, np. Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Wojewódzkiego Biura Urbanistycznego i Dolnośląskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich. Bezpośrednio nad projektem RPO pracuje Dział Programowania i Ewaluacji w Wydziale Funduszy Europejskich i Polityki Regionalnej. Często o pomoc proszeni są eksperci zewnętrzni mający doświadczenie w zagadnieniach związanych z rozwojem regionalnym. Tak ukształtowany zespół stara się stworzyć program, który odpowie na rzeczywiste potrzeby regionu. Urzędnicy nie napiszą takiego programu za biurka. Dlatego **zorganizowano konferencje** prezentujące partnerom społeczno-gospodarczym zasady rządzące funduszami strukturalnymi w latach 2007 - 2013. Następnie uruchomiony został **System Ewidencji Przedsięwzięć**, dzięki któremu potencjalni wnioskodawcy mogli zgłaszać swoje pomysły na wykorzystanie pieniędzy unijnych od roku 2007. System umożliwił rozpoznanie oczekiwań i planów inwestycyjnych. Od listopada 2005 do końca stycznia 2006 zgłoszono 3259 przedsięwzięć. Tak powstała w styczniu 2006 pierwsza wersja RPO, zatwierdzona po konsultacjach społecznych przez Zarząd Województwa w marcu 2006.

Konsultacje programu prowadzone były na szeroką skalę: z radnymi sejmiku, prezydentami największych miast regionu, sąsiednimi województwami, wojewodą i Ministerstwem Rozwoju Regionalnego. W konsultacjach społecznych brali udział przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, szkół wyższych, stowarzyszeń przedsiębiorców, agencji rozwoju regionalnego oraz organizacji pozarządowych. Podczas trzech największych konferencji prezentujących założenia i zmiany w RPO wzięło udział ok. 700 osób. Uwagi wnioskodawcy mogli zgłaszać też na forum internetowym. Wszystkie propozycje zmian były przedmiotem analizy i dyskusji członków Grupy Roboczej, którzy podejmowali decyzję o wprowadzeniu lub odrzuceniu poszczególnych uwag. W ten sposób powstawały kolejne projekty RPO, uwzględniające wnioski z konsultacji.

Co w najbliższych miesiącach

- Poszczególne Ministerstwa muszą określić linie podziału (demarkacji) pomiędzy programami sektorowymi, regionalnymi, programami współpracy terytorialnej oraz polityką rolną;
- Ministerstwo Rozwoju Regionalnego odpowiedzialne jest za przygotowanie programów pomocy publicznej szczególnie ważnych w kontekście wsparcia finansowego dla przedsiębiorców;
- Przekazanie wytycznych w zakresie systemu wdrażania RPO - odpowiedzialne Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz Ministerstwo Finansów;
- Ostateczna akceptacja RPO przez Komisję Europejską i formalne zakończenie prac nad programem.

Podział środków na poszczególne Priorytety RPO* (w euro)

* stan na 14 grudnia 2006

Poprawa powszechnego dostępu do informacji realizowana będzie poprzez przedsięwzięcia pozwalające na rozwój e-usług publicznych w ramach Priorytetu 2 RPO

Więcej informacji o możliwościach wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 można znaleźć na stronie

www.rpo.dolnyślask.pl

RPO: Przedsiębiorstwa i społeczeństwo informacyjne

Rozwój Dolnego Śląska w najbliższych latach w znacznej mierze zależeć będzie od sprawności w wykorzystywaniu unijnych pieniędzy. Na lata 2007-2013 nasz region ma do „zagospodarowania” ponad 1, 21 mld euro. Zarząd Województwa zdecydował już na jakie dziedziny przeznaczone będą środki, a także kto będzie mógł się o nie ubiegać. Niemal jedna czwarta całej alokacji przypadnie w wsparcie dolnośląskich przedsiębiorstw i innowacyjności. Ogromna pula pieniędzy zasili sektor transportu i środowiska. Ponad 100 milionów euro trafi do zdegradowanych obszarów miejskich.

Na co i kto może dostać pieniądze?

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013

Warto zaznaczyć, iż o środki z funduszy strukturalnych UE nie mogą ubiegać się osoby fizyczne. Oczywiście mieszkańcy regionu korzystają ze wsparcia, jednak wyłącznie jako ostateczni beneficjenci (np. korzystając z kanalizacji wybudowanej przez gminę, czy też jeżdżąc po zmodernizowanych drogach). Jednak nie oznacza to, że wniosek o dofinansowanie mogą złożyć jedynie instytucje publiczne. W gronie beneficjentów znajdują się także organizacje pozarządowe, kościoły, stowarzyszenia, czy w końcu przedsiębiorcy.

Przedsiębiorcy

Ogromny potencjał Dolnego Śląska tkwi w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw (MSP), aż 99,2 proc. firm zarejestrowanych w naszym województwie, to podmioty zatrudniające do 49 pracowników. Analizy rynku potwierdzają, iż niezwykle ważne znaczenie ma wsparcie inwestycji w tych przedsiębiorstwach oraz zwiększenie nakładów na sferę badawczo-rozwojową w MSP, aby częściej wdrażały innowacyjne rozwiązania. Stąd znaczna część środków przeznaczonych na rozwój naszego regionu w ramach RPO, skierowana jest na wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw (Priorytet 1).

Z bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego (poprzez dotacje) będą mogły korzystać mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. Wartość projektu nie może być jednak wyższa niż 2 mln euro. Mikroprzedsiębiorcy prowadzący działalność na obszarach wiejskich oraz w miastach do 5 tys. mieszkańców objęci zostaną wsparciem w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, stąd wyłączeni zostali z grupy beneficjentów RPO. To podstawowa zasada na nowy okres programowania (2007 - 2013) - nie ma możliwości ubiegania się o wsparcie na dany rodzaj projektu z dwóch różnych źródeł (programów), czy nawet z dwóch Priorytetów w ramach tego samego programu.

Jakie projekty?

W Regionalnym Programie Operacyjnym dla Województwa Dolnośląskiego m.in. preferowane będą inwestycje wspierające innowacyjność produktową i procesową, wdrażające technologie informacyjne, a także dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów wynikających z prawa w zakresie ochrony środowiska. Nacisk będzie położony także na projekty zwiększające atrakcyjność turystyczną regionu i realizowane w ramach regionalnych sieci współpracy. O dofinansowanie będą mogły starać się także Zdrowiskowe Spółki Skarbu Państwa, jeśli ich inwestycje przyczynią się do poprawy wizerunku dolnośląskich uzdrowisk w kraju i za granicą.

W ramach Priorytetu 1 RPO o środki będą mogły ubiegać się również Instytucje Otoczenia Biznesu, jednostki naukowe oraz fundusze pożyczkowe i poręczeniowe. Tym ostatnim udzielane będzie wsparcie dla odnawialnych instrumentów finansowych dla MSP, takich jak regionalne i lokalne fundusze pożyczkowe i poręczeniowe. Dodatkowo RPO zakłada realizację przedsięwzięć ułatwiających dostęp do specjalistycznego wsparcia doradczego dla przedsiębiorstw. Powstawać mogą parki naukowo-technologiczne, centra doskonałości czy centra innowacji. Dofinansowanie kierowane będzie też na inwestycje w zakresie tworzenia i rozwoju parków przemysłowych i inkubatorów przedsiębiorczości.

Spoleczeństwo informacyjne

Priorytet 2 przyczyni się do zmniejszenia dystansu w dostępie i wykorzystywaniu Internetu i in. technologii informacyjno - komunikacyjnych, dzielącego społeczeństwo Dolnego Śląska od innych regionów Unii Europejskiej. Szacuje się, że poziom zaawansowania elektronicznych usług publicznych (e-administracja, e-zdrowie, e-nauka, e-biznes) wynosi w naszym regionie niespełna 20% (w krajach UE - 68%). Dodatkowo poziom pełnej interaktywności usług publicznych (uwzględniających dokonywanie płatności on-line) jest bardzo słabo rozwinięty, zaledwie na kilkuprocentowym poziomie przy średniej unijnej wynoszącej 40%. Dysproporcje te są szczególnie widoczne na obszarach wiejskich.

Stąd w ramach Priorytetu „Spoleczeństwo informacyjne” realizowane mają być projekty polegające na budowie lub rozbudowie regionalnych i lokalnych szerokopasmowych i bezpiecznych sieci, zwłaszcza na obszarach wiejskich i małych miast. Możliwy będzie też rozwój bezpiecznych systemów transmisji danych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. Wsparcie kierowane będzie także na tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu jako uzupełnienie sieci. Poprawa powszechnego dostępu do informacji realizowana będzie poprzez przedsięwzięcia pozwalające na rozwój e-usług publicznych.

O dofinansowanie na tego typu projekty będą mogły ubiegać się nie tylko jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych i podmioty, w których większościowy udział posiadają jednostki tego sektora, ale także operatorzy telekomunikacyjni świadczący powszechne usługi telekomunikacyjne, w tym dostępu do Internetu na podstawie regulacji prawnych (m.in. koncesji) dotyczących pełnoprawnych operatorów telekomunikacyjnych oraz podmioty lokalne świadczące usługi dostępu do publicznej sieci Internet na podstawie zgłoszenia telekomunikacyjnego. Wśród beneficjentów Priorytetu wymienione są również m.in. organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe oraz jednostki naukowe i szkoły wyższe.

Przedsiębiorcy przy wsparciu środków UE w ramach RPO będą m.in. realizować inwestycje wspierające innowacyjność produktową i procesową

RPO: Samorządy, szpitale, szkoły i inne

Największym zainteresowaniem dolnośląskich gmin i powiatów w latach 2004–2006 cieszyły się projekty infrastrukturalne polegające na budowie bądź modernizacji wodociągów i kanalizacji, a także projekty drogowe. Te obszary uzyskają także wsparcie w kolejnym okresie programowania. Oprócz tego, w latach 2007–2013 można będzie składać wnioski o dofinansowanie projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego, środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, turystyki, kultury, edukacji, zdrowia i rewitalizacji obszarów miejskich. Zupełnie nowym Priorytetem jest energetyka.

Na co i kto może dostać pieniądze?

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007–2013

Szczegółowe listy beneficjentów oraz rodzajów projektów możliwych do realizacji, znajdują się przy opisie każdego priorytetu w projekcie Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego (www.rpo.dolnyslask.pl).

Transport, środowisko

W Priorytecie 3 „Transport” nacisk położony będzie na poprawę jakości połączeń między drogami wojewódzkimi, powiatowymi i gminnymi z drogami krajowymi oraz na budowę obwodnic miejscowości i poprawę połączeń tranzytowych przez miasta, w których występuje duże natężenie ruchu. Istotne jest także ułatwienie dojazdu do miejsc atrakcyjnych turystycznie oraz do ośrodków rozwoju gospodarczego o znaczeniu regionalnym (np. specjalne strefy ekonomiczne, parki technologiczne i przemysłowe), jak i lokalnym (szczególnie na terenach o wysokim bezrobociu). Wsparcie uzyskają także projekty z dziedziny transportu kolejowego, w tym zakup taboru, a także zbiorowego transportu miejskiego i podmiejskiego.

W ramach Priorytetu 4 „Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne” na dofinansowanie mogą liczyć m.in. projekty dotyczące budowy i modernizacji oczyszczalni ścieków, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Wspierane będą też działania przyczyniające się do poprawy jakości powietrza poprzez modernizację źródeł ciepła w obiektach użyteczności publicznej. Unijne euro zasila ponadto projekty zawarte w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami. Bardzo istotne będą działania nastawione na ochronę bioróżnorodności w regionie oraz zwiększające powierzchnię obszarów chronionych.

Dodatkowo do dofinansowania kwalifikować będzie się szereg projektów zapewniających ochronę przeciwpowodziową regionu oraz zapobiegających i zwalczających skutki suszy, a także związanych z likwidacją zagrożeń pożarowych, katastrof technologicznych. Wsparcie kierowane będzie na tworzenie regionalnych systemów monitoringu środowiska naturalnego oraz usprawnianie systemu ostrzegania zagrożeniami, a także na projekty podnoszące świadomość ekologiczną społeczeństwa.

Energetyka

Nowym zagadnieniem jest „Energetyka” (Priorytet 5). Tutaj z możliwości dofinansowania będą mogły skorzystać (obok jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków, porozumień i stowarzyszeń) podmioty gospodarcze sektora energetyki. W ramach RPO finansowane będą projekty z zakresu wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (szczególnie elektrowni wodnych). Wsparcie uzyskają inwestycje dotyczące przebudowy i budowy nowych sieci dystrybucji energii elektrycznej oraz sieci dystrybucji ciepła. Z zakresu budowy i przebudowy ciepłowni, preferowane będą ciepłownie wykorzystujące odnawialne i alternatywne źródła energii (np. biomasa, energia geotermalna, gaz). W przypadku inwestycji w gazowe sieci dystrybucji gazu, nacisk kładziony będzie na projekty prowadzące do obniżenia niskiej emisji na terenach atrakcyjnych turystycznie i w uzdrowiskach.

Turystyka, kultura, edukacja, zdrowie

Kolejnym priorytetem RPO (6) jest wykorzystanie i promocja dolnośląskiego potencjału turystycznego i uzdrowiskowego. Projekty mają być skoncentrowane na najważniejszych produktach turystycznych Dolnego Śląska – turystyce uzdrowiskowej, kulturowej, biznesowej i aktywnej. Obok działań wspierających infrastrukturę turystyczną, będzie można podejmować działania promocyjne i marketingowe.

Wizerunek Dolnego Śląska poprawi się też dzięki realizacji projektów w ramach Priorytetu 7 „Kultura” – dotyczyć mają one obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Dla naszego województwa szczególne znaczenie będą miały projekty wyróżniające nasz region, takie jak rezydencje, fortyfikacje, czy też obiekty poprzemysłowe. Wsparcie uzyskają też instytucje kultury.

Inwestycje w bazę dolnośląskich placówek edukacyjnych to cel Priorytetu 8 (Edukacja). Przewiduje się tutaj wspieranie budowy, przebudowy, a także wyposażenia w niezbędny sprzęt obiektów dydaktycznych i sportowych związanych ze szkolnictwem wyższym. Preferowane będą kierunki studiów inżyniersko-techniczne, matematyczne, informatyczne i przyrodnicze. Z kolei w obszarze inwestycji w bazę edukacyjną i sportową na poziomie od kształcenia przedszkolnego do ponadgimnazjalnego, szczególnie wspierane będą placówki z obszarów wiejskich i małych miast. Ważne będzie także zwiększenie oferty kształcenia ustawicznego w regionie oraz doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Celem Priorytetu 9 „Zdrowie” jest podniesienie standardu usług medycznych i zwiększenie dostępności do nich. Podjęte działania mają prowadzić do racjonalizacji sieci placówek służby zdrowia; nie będzie możliwe finansowanie bieżącej działalności sektora. O dofinansowanie będą mogły ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, porozumienia i stowarzyszenia, a także zakłady opieki zdrowotnej utworzone przez samorządy, kościoły, związki wyznaniowe i spółki prawa handlowego, w których większość udziałów należy do tych jednostek.

Rewitalizacja obszarów miejskich

Podobnie jak w ZPORR, również w ramach RPO na lata 2007–2013 przewidziano możliwość dofinansowania projektów polegających na odnowie zdegradowanych obszarów miejskich (Priorytet 10 „Miasta”).

Podstawą do udzielenia wsparcia z RPO będą tworzone przez dolnośląskie miasta dokumenty (Lokalne Programy Rewitalizacji), w których wskazane mają być obszary wymagające rewitalizacji. Jednocześnie Gminy samodzielnie wytypują obiekty oraz podmioty, które będą mogły ubiegać się o dofinansowanie. Każde z miast samo określi zakres rewitalizacji wskazanego przez siebie obszaru – czyli zdecydowanie, czy w ramach rewitalizacji zmodernizowane zostaną budynki, drogi, uzbrojenie, itd. Takie obszary będzie mogło wskazać 37 miast z Dolnego Śląska, które mają co najmniej 10 tys. mieszkańców. Nowością jest możliwość realizowania projektów dotyczących budowy mieszkań. Takie inwestycje będzie można podejmować także w miastach poniżej 10 tys. mieszkańców. Możliwość wsparcia mieszkalnictwa zostaną szczegółowo określone w wytycznych Urzędu Marszałkowskiego, uwzględniających zapisy rozporządzeń wspólnotowych w tym zakresie.

Opisane możliwości wsparcia w ramach RPO mogą ulec modyfikacjom, ponieważ Program będzie jeszcze konsultowany i ostatecznie zatwierdzany przez Komisję Europejską. Zakłada się, że nastąpi to w pierwszej połowie 2007 roku.

W dziedzinie ochrony środowiska dofinansowanie trafi m.in. na rekultywację składowisk odpadów

RPO umożliwia też promocję miejsc atrakcyjnych turystycznie (na zdjęciu skansen w Pstrążnej)

Ze środków unijnych w ramach RPO wsparcie uzyskują między innymi dolnośląskie uzdrowiska (na zdjęciu Łądek Zdrój)

Czego przybędzie na Dolnym Śląsku dzięki ZPORR?

Wartości docelowe przyjęte w projektach realizowanych w ramach ZPORR w latach 2004–2006 na Dolnym Śląsku*

Długość nowych i zmodernizowanych dróg (Działanie 1.1 i 3.1) – 190 km

Długość sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i sanitarnej (Działanie 3.1 i 3.2) – 470 km

Liczba zakupionych karettek – 28

Liczba zakupionego sprzętu medycznego – 254

Liczba wspartych zakładów opieki zdrowotnej – 53

Liczba wspartych Mikroprzedsiębiorstw – 208**

Liczba osób, które wzięły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu 2 (szkolenia, doradztwo, stypendia, subsydionowane zatrudnienie, pośrednictwo pracy) – 42 575

Powierzchnia odrestaurowanych i zmodernizowanych obiektów dziedzictwa kulturowego – 23 tys. m²

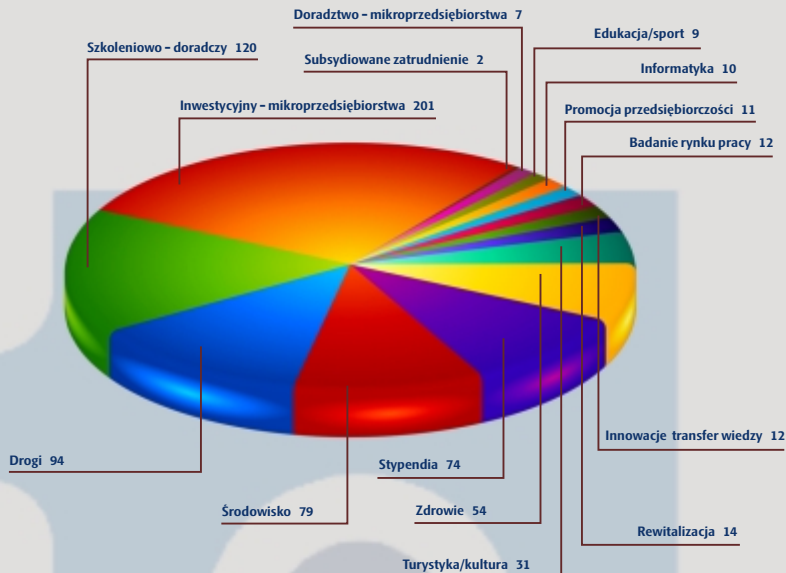
*stan na listopad 2006 r.
Dane prezentowane przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki 22.11.2006 r.

**stan na koniec listopada 2006 r.
Dane z Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A.

Jakie dziedziny finansowane są ze ZPORR?

Liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie w ramach ZPORR, z podziałem na rodzaj projektu*

Wykres zawiera orientacyjny podział projektów realizowanych w ramach ZPORR (przedsięwzięcia, które zostały wybrane bądź posiadają umowy o dofinansowanie) na Dolnym Śląsku wg dziedzin. Stworzyliśmy 15 kategorii, niektóre z nich są jednak bardzo pojemne (jak np. Środowisko, pod którym kryją się zarówno projekty związane z wodociągami i kanalizacją, oczyszczalniami ścieków, wysypiskami odpadów, jak i te związane z odnawialnymi źródłami energii). Pominęliśmy podział na projekty o znaczeniu regionalnym i lokalnym. Najszerszą grupą są projekty związane z rozwojem Mikroprzedsiębiorstw - w tej kategorii mieści się cały wachlarz inwestycji realizowanych przez prywatnych przedsiębiorców w ramach Działania 3.4 ZPORR - dotyczą one zarówno służby zdrowia (np. prywatne gabinety lekarskie), jak i turystyki (pensjonaty, restauracje), ale także innych usług i produkcji.

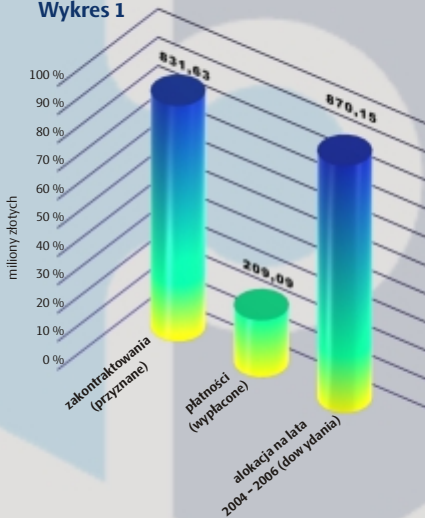
* stan na koniec listopada 2006 r.

Stan wdrażania ZPORR

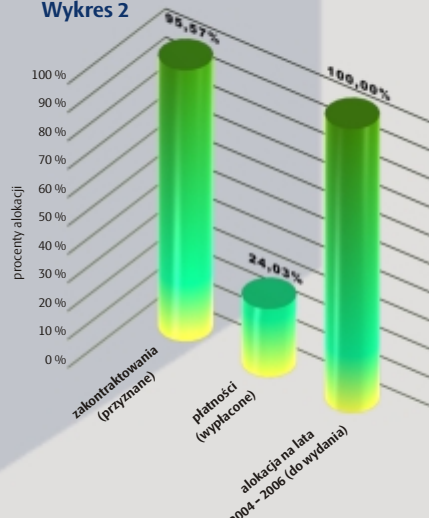
- czyli ile mamy do wydania, ile przyznaliśmy, ile wypłaciliśmy

Na poniższych wykresach przedstawiamy stopień wykorzystania środków w ujęciu kwotowym (wykres 1) oraz procentowym (wykres 2). Jest to porównanie wysokości zakontraktowanych środków z dokonanymi płatnościami oraz alokacji przyznanej na Dolny Śląsk w ramach ZPORR*. Warto zaznaczyć, iż wg zasady n+2 alokacja na lata 2004–2005 powinna zostać wypłacona beneficjentom wg klucza: około 23% w roku 2006, około 33% w 2007 i około 43% w 2008. Do listopada 2006 r. na Dolnym Śląsku wypłacono więcej niż wymagane minimum na cały rok.

Wykres 1

Wykres 2

*stan na listopad 2006 r.

Dane prezentowane przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki 22.11.2006 r.

10 największych projektów ZPORR na Dolnym Śląsku *

Działanie ZPORR	Wartość dofinansowania z UE (PLN)	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta
1.1.1	58 031 787,00	Przebudowa Mostów Warszawskich we Wrocławiu	Wrocław Miasto na prawach powiatu
1.6	48 234 455,00	Przebudowa multimodalnego węzła komunikacyjnego - pl. Powstańców Wielkopolskich we Wrocławiu	Wrocław Miasto na prawach powiatu
1.6	46 636 355,00	Przebudowa Średnicowej Linii Tramwajowej Północ-Południe we Wrocławiu	Wrocław Miasto na prawach powiatu
1.3.1	25 875 000,62	Budowa Kompleksu Dydaktycznego - Zintegrowane Centrum Studenckie PWR. - we Wrocławiu	Politechnika Wrocławska
1.1.1	16 335 376,47	Budowa obwodnicy Nowej Rudy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 381 - Etap II	Samorząd Województwa Dolnośląskiego
1.1.1	15 582 904,80	Przebudowa infrastruktury drogowej dla rozwoju obszarów wiejskich Zagrodno - Pielgrzymka - Rząśnia	Złotoryja Powiat
1.2	15 571 142,89	Rozbudowa infrastruktury technicznej celem zwiększenia atrakcyjności Lubina po zakończeniu eksploatacji rud miedzi	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.
1.2	15 029 733,75	Ochrona Gór Sowich i Bardzich przez budowę infrastruktury technicznej w gminie miejskiej Nowa Ruda	Nowa Ruda Gmina miejska
1.2	14 941 172,25	Budowa kanalizacji sanitarnej w północnej części gminy Kąty Wrocławskie - etap I	Kąty Wrocławskie Gmina miejsko-wiejska
1.5	14 101 614,14	Budowa Zintegrowanego Systemu Informatycznego dla Zrównoważonego Rozwoju Regionu Dolnego Śląska	Samorząd Województwa Dolnośląskiego
1.1.1	12 384 464,11	Przebudowa wiaduktu w ciągu Obwodnicy Śródmiejskiej we Wrocławiu - droga nr 347	Wrocław Miasto na prawach powiatu

20 najbardziej skutecznych beneficjentów * (realizujących najwięcej projektów infrastrukturalnych w ZPORR)

Nazwa beneficjenta	Łączna wartość dofinansowania z EFRR (PLN)	Liczba realizowanych projektów
Samorząd Województwa Dolnośląskiego	81 565 681,93	16
Wrocław Miasto na prawach powiatu	210 287 124,03	10
Krośnice Gmina wiejska	24 478 647,73	5
Oleśnica Gmina miejska	10 001 379,10	5
Lądek Zdrój Gmina miejsko-wiejska	8 024 734,18	5
Oleśnica Powiat	7 697 947,63	5
Jedlina Zdrój Gmina miejska	4 911 805,15	5
Zgorzelec Powiat	3 869 133,65	5
Świdnica Gmina wiejska	3 462 450,77	5
Złotoryja Gmina wiejska	2 996 375,55	5
Środa Śląska Gmina miejsko-wiejska	2 914 851,20	5
Zgorzelec Gmina wiejska	1 662 157,19	5
Trzebnica Gmina miejsko-wiejska	10 413 613,69	4
Wałbrzych Gmina miejska	10 155 281,90	4
Świerzawa Gmina miejsko-wiejska	7 835 565,95	4
Wrocław Powiat	6 906 221,40	4
Strzelin Powiat	5 708 845,44	4
Wołów Powiat	5 572 347,67	4
Oleśnica Gmina wiejska	4 234 244,81	4

Projekt, który otrzymał największą kwotę dofinansowania w ramach ZPORR: przebudowa Mostów Warszawskich we Wrocławiu

Gminy, na teren których trafiło najwięcej środków EFRR w ramach ZPORR w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy *

Średnia dofinansowania z EFRR w ramach ZPORR (bez Działania 3.4) na 1 mieszkańca Dolnego Śląska wynosi 283,6 zł. Jeśli weźmiemy pod uwagę wszystkie projekty realizowane w ramach ZPORR na Dolnym Śląsku (łącznie z Priorytetem II finansowanym z EFS), to średnio na każdego mieszkańca przypada 332,6 zł.

Miejsce realizacji	Wartość dofinansowania z UE (PLN)	Liczba mieszkańców	Dof. z UE na mieszkańca
Krośnice Gmina wiejska	24 478 647,73	7 964	3 073,66
Nowa Ruda Gmina miejska	42 723 770,21	24 397	1 751,19
Świeradów Zdrój Gmina miejska	7 199 600,55	4 575	1 573,68
Pielgrzymka Gmina wiejska	6 679 154,40	4 755	1 404,66
Świerzawa Gmina miejsko-wiejska	10 665 774,25	7 849	1 358,62
Kamienna Góra Gmina wiejska	9 713 675,70	8 712	1 114,98
Zagrodno Gmina wiejska	6 141 816,00	5 701	1 077,32
Jedlina Zdrój Gmina miejska	4 911 805,15	5 144	954,86
Jemielno Gmina wiejska	2 929 788,00	3 100	945,09
Oleśnica Gmina wiejska	10 474 265,57	11 314	925,78
Kąty Wrocławskie Gmina miejsko-wiejska	16 237 768,98	17 582	923,55
Lądek Zdrój Gmina miejsko-wiejska	8 024 734,18	8 826	909,22
Sulików Gmina wiejska	4 962 268,23	5 932	836,53
Dobroszyce Gmina wiejska	4 873 604,27	6 053	805,16
Nowa Ruda Gmina wiejska	9 063 178,00	12 246	740,09
Kobierzyce Gmina wiejska	9 053 365,60	13 081	692,10
Gromadka Gmina wiejska	3 855 496,94	5 586	690,21
Szczawno Zdrój Gmina miejska	3 590 817,05	5 505	652,28
Czernica Gmina wiejska	5 617 160,54	9 089	618,02
Dzierżoniów Gmina miejska	21 135 656,58	34 809	607,19

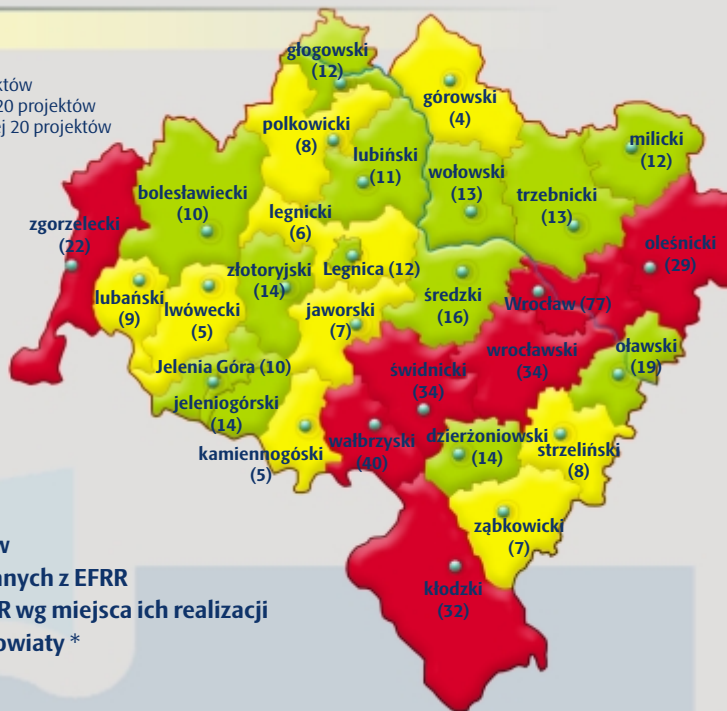
Najwięcej projektów w ramach ZPORR realizuje Samorząd Województwa Dolnośląskiego. Na zdjęciu: Przebudowa mostu w miejscowości Kostrzyca (powiat jeleniogórski)

Najwięcej środków z EFRR w ramach ZPORR w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy trafi do Gminy Krośnice. Na zdjęciu: Uzbrojenie terenu dla potrzeb budowy Centrum Edukacyjno-Turystyczno-Sportowego w Krośnicach

* stan na koniec listopada 2006

LEGENDA:
Kolor żółty do 10 projektów
Kolor zielony od 10 do 20 projektów
Kolor czerwony powyżej 20 projektów

Liczba projektów współfinansowanych z EFRR w ramach ZPORR wg miejsca ich realizacji w podziale na powiaty *

Na mapie przedstawiamy liczbę projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach ZPORR w poszczególnych powiatach oraz w miastach na prawach powiatu: Wrocławiu, Legnicy i Jeleniej Górze. Projekty zostały umieszczone na mapie według miejsca ich realizacji, a nie według siedziby projektodawcy.

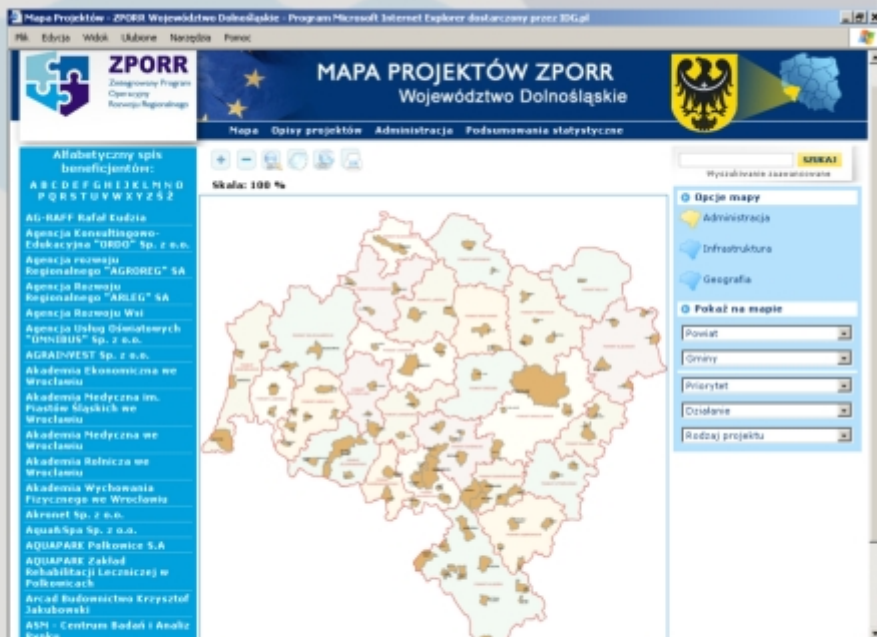
Dane obejmują projekty realizowane w ramach 1 i 3 Priorytetu ZPORR (wraz z Działaniem 3.4 Mikroprzedsiębiorstwa). Na mapie nie zostały ujęte projekty realizowane w ramach 2 Priorytetu ZPORR, finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, ponieważ mają one głównie zasięg ponadlokalny (większość obejmuje zasięgiem całe województwo lub kilka gmin, powiatów). Na mapie nie ujęto również dwóch projektów z Priorytetu 1, które realizowane są na terenie całego województwa dolnośląskiego.

Klikasz i wiesz – rusza mapa dolnośląskich projektów ZPORR

Na mapie znajdziecie Państwo nie tylko dane statystyczne, ale także opisy wszystkich projektów, które otrzymały dofinansowanie ze środków UE w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006. Baza projektów jest na bieżąco uaktualniana, znajdują się w niej również zdjęcia większości projektów.

Mapa działa w oparciu o wyszukiwarkę, która pomaga znaleźć projekty z danego powiatu, gminy, a także z pożądanego obszaru tematycznego (np. drogi, ochrona środowiska, szkolenia, itp.) oraz z poszczególnych priorytetów i działań ZPORR. Dodatkowo w zakładce „podsumowania statystyczne” obok zestawień ilości projektów, kwot dofinansowania (także w przeliczeniu na mieszkańca gminy), można w szybki sposób wygenerować wykres interesującego nas podsumowania. Dla ułatwienia wyszukiwania danych o poszczególnych projektach konkretnego projektodawcy ZPORR, zamieściliśmy także alfabetyczny spis wszystkich beneficjentów. Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do klikania!

Mapa powstaje na zlecenie Wydziału Funduszy Europejskich i Polityki Regionalnej UMWD w ramach projektu "Działania informacyjne i promocyjne dotyczące ZPORR w województwie dolnośląskim" finansowanego z Pomocy Technicznej ZPORR.

- ❓ Jakie projekty realizuje Twoja gmina?
- ❓ Ile środków trafiło do firm w powiatu, w którym prowadzisz działalność?
- ❓ Który spośród dolnośląskich samorządów był najbardziej skuteczny w pozyskiwaniu unijnych pieniędzy?

Odpowiedź m.in. na te pytania można znaleźć w prosty sposób – wchodząc na stronę:

www.zporr.dolnyslask.pl

Urząd Marszałkowski planuje uruchomienie mapy interaktywnej projektów realizowanych na Dolnym Śląsku w ramach ZPORR 2004-2006. Znajduje się tam już 637 projektów!

Publikacja opracowana przez:

**Punkt Informacyjno-Kontaktowy ZPORR
 Wydział Funduszy Europejskich
 i Polityki Regionalnej UMWD**

ul. Wyrbrzeże Słowackiego 12-14
 50-411 Wrocław
 tel. (071) 776 91 20, 776 91 42
 e-mail: zporr@dolnyslask.pl
www.zporr.dolnyslask.pl
www.fundusze.dolnyslask.pl

*stan na koniec listopada 2006 r.